

DET

FÆLLES

TREDJE

Indledning

af Ole Tarp, skoleleder

Hos os går de tre begreber "Det fælles tredje", "Fællesskab" og "Faglig undervisning" hånd i hånd. Det ene er ikke muligt uden det andet, og hvis man skal forstå vores målgruppes chancer og muligheder senere i livet, må man forstå, hvem de er, og hvad der rykker dem.

Oftest kan vi ikke fylde en masse på af det, som børnene tidligere har udvist stor modstand imod, og som har været en årsag til, at det er gået galt for dem i skolen. Vi tænker her på den faglige undervisning i den traditionelle forstand. Vi plejer at sige "Man skal blive til **nogen**, før man kan blive til **noget**". Og for de fleste af vore elever er det nødvendigt, at undervisningen er foregår helt andre steder end bagved et skolebord.

Vi skal både skabe udvikling i autentiske fællesskaber og samtidig stå for en undervisning af høj kvalitet. Vi skal mestre begge dele.

Retningen går ofte fra meget behandling og lidt undervisning til mere og mere undervisning.

Her er lærerne pædagoger og pædagogerne lærere. Den uddannede lærer står selvfølgelig med det faglige ansvar.

For at ingen skal føle, at de er bag efter, har vi udviklet et læringssystem, vi kalder DMM (den moderne metode). Her arbejder den enkelte elev med sin egen computer med opgaver der passer til niveauet, hvor der gives ét point for én times arbejde - hvad enten det er på 2. klasses niveau eller på 8. klasses niveau.

Der lægges undervisningsplaner for den enkelte elev, og der arbejdes på at opnå overensstemmelse med eleven. Når der kommer bump på vejen, er det vigtigt at læreren holder fast i målet – som kan være opnåelsen af folkeskolens afgangsprøver.

Definition af Det Fælles Tredje

Af Celia Brogaard, pædagogisk-psykologisk rådgiver

Det fælles tredje er på trods af den manglende teoretiske afdækning udbredt uafhængigt på tværs af institutioner i behandlingsarbejdet. På Boserup skolerne er det fælles tredje på mange måder fundamentet for mødet med eleverne.

Det fælles tredje, betegner en interaktion mellem to eller flere parter. Interaktionen er ikke direkte mellem to subjekter, men har i stedet et fælles tredje (objekt), som interaktion er rettet imod. Et eksempel på dette kan være en lærer og en elev som i en interaktion restaurere et tv sammen, tegner sammen, spiller musik eller bygger en sauna. De førnævnte eksempler er alle eksempler på praktiske aktiviteter, som bliver "det fælles tredje". Det man er fælles om. I litteraturen er der diskussion om det fælles tredje kan være et samtaleemne fx vejret eller gaming, eller om "objektet" for det fælles tredje skal være en aktivitet eller et konkret objekt (kilde). I denne bog er definitionen af det fælles tredje, at objektet både kan være et samtaleemne, en aktivitet, et projekt, et fysisk objekt mm. Essensen i at forstå det fælles tredje er ikke, hvad objektet er, men hvad objektet **gør** for den enkelte elev. Det fælles tredje vil på tværs af "objektform" oftest kunne tilbyde eleven muligheden for at kunne indgå i interaktioner/situationer, som de ellers ikke ville være i stand til.

En elev der fx begynder på en ny skole vil ved en velkomst, hvor man siger: "Velkommen til skolen, nu skal vi hjælpe dig" blive positioneret som en, der skal hjælpes. Pædagogen bliver i denne situation positioneret som det aktive subjekt, som er hjælper og ekspert på, hvordan eleven kan hjælpes. Eleven bliver positioneret som et mere passivt objekt med få handlemuligheder. Eleven tilbydes i denne position meget få valmuligheder: 1. at acceptere hjælpen eller 2. at afvise hjælpen. Ved brugen af det fælles tredje arbejdes der aktivt med at tilbyde eleven positioner som aktør/ subjekt frem for objekt. Det kan fx være ved at sige: "Det her er din skole, du er med til at vælge, hvordan den bliver bedst for dig". Det kan også være ved at tilbyde en ramme, som bygger på netop det, som eleven er ekspert i, og hvor det er pædagogen, der har behov for "hjælp" - fx i gaming verdenen.

I det fælles tredje er det ofte gavnligt at både elev og lærer positionerer sig i en samarbejdsposition.

Ved at eleven oplever at kunne skifte mellem positionerne: både være den der modtager hjælp, giver hjælp og samarbejder med et andet menneske, tilbydes langt flere handlemuligheder og oplevelse af autonomi for eleven i en konkret indlæringssituation. Erfaringen er, at muligheden for andre positioner og en ramme som er tryk og genkendelig fra fx en særlig interesse, reducerer elevens angst- og stressniveau, og understøtter dennes motivation for at lære noget nyt, turde begå fejl og efterfølgende kunne indgå i mere traditionelle undervisningssituationer.

I behandlingsarbejdet vil positioneringen altid være påvirket af en asymmetri, hvor den ene part kommer til den anden

part, fordi de har brug for hjælp.

Det fælles tredje fjerner ikke denne asymmetri, men tilbyder en ramme, hvor asymmetrien ikke er dominerende, men hvor eleven også kan opleve at have ressourcer og kunne hjælpe andre. Det fælles tredje tilbyder en ramme, hvor udfordringer ikke direkte behøves at italesættes eller tilgås, men som mere indirekte kan bearbejdes.

Det fælles tredje på Boserup Skolerne

På Boserup Skolerne er fundamentet i klasserne bygget op omkring et fælles tredje. Vi har "kreaklassen", "naturklassen" og "fremtidsklassen". I selve navnet ligger det fælles tredje som ramme, for elevernes interaktion. Der benyttes kreative aktiviteter, naturen, dyrene mm som et fælles tredje mellem eleverne og lærerne. Det fælles tredje er derved i selve introduktionen til den enkeltes klasse noget, man er sammen om. Dette opleves særligt afgørende i begyndelsen af skolegangen. Når eleverne er blevet trygge ved skolen, de andre elever og er kommet i trivsel, bliver det nemmere for eleverne at indgå i interaktioner uden et fælles tredje. *Fortsættes på næste side.*

Vores erfaring er, at den elevgruppe der kommer til behandlingsskoler, har brug for at blive mødt i deres ressourcer og styrker. De har brug for at blive tilbudt positioner, hvor de får nye handlemuligheder og kan bryde den mistrivsel, de er i. Vores erfaring er, at brugen af det fælles tredje som pædagogisk metode tilbyder den ramme.

Skolerne i Boserup - en skole med dyr

Af Sarah Assenbjerg lærer i Krea-klassen og ansvarlig for dyreholdet

På Skolerne i Boserup har vi kaniner, rotter, slanger, får, geder, grise, heste, høns, hunde og duer – og ud over at dyrene er søde og hyggelige i hverdagen, så er der rigtig mange grunde til at dyrene bor hos os. Med dyrene følger en del opgaver. Dyrene giver os dermed meningsfulde fælles aktiviteter. Dyrene bliver det fælles tredje for elever og lærere. Dyrene er empatiske og følelsesvæsner, og børnene danner relationer til dyrene, dermed bliver samspil med dyrene også en øvebane for at udvikle personlige og sociale kompetencer.

Når man har mange dyr, har man også mange opgaver. I Boserup er dyrene et fælles projekt mellem elever og lærere, og her opstår ofte et ligestillet samarbejde. Når opgaver skal løses med nyt hegn, flytning af dyr, slagting af høns, bygning af skure mm, så har vores elever mange gode og praktiske forslag på lige fod med lærere og pædagoger, og sammen får vi løst opgaver og udviklet både dyr og rammer.

Det fælles tredje opstår i samværet med dyrene. Vores elever er ofte utrolig opmærksomme på dyrenes signaler og samværet med dyrene bliver derfor ikke kun et undervisningsforhold, hvor pædagogen guider eleven til samvær med dyrene. Det bliver i lige så høj grad et forhold menneske til menneske til dyr, og i det opstår en følelse af fællesskab.

Dyr og personlig udvikling

At være sammen med dyr og lære at mestre at styre dyrene eller mestre de opgaver, der er omkring pasningen af dyrene, det går lige i selvtilliden på vores elever og den vokser tydeligt. Samvær med alle dyr kan være med til at udvikle selvtilliden, men især i forholdet til heste og ridning, bliver det tydeligt. Heste er forholdsvis store dyr, og de har mange kræfter. At være tæt på en hest kan være angstprovokerende for en elev, der ikke er vant til det. Der er mange myter om, at heste er farlige, de sparker og de bider og disse myter står ofte i vejen for, at elever tør nærme sig hesten. Her er vores tilgang rolig og tålmodig. Der er aldrig noget pres. Vi fortæller om hestens naturlige instinkter og dens naturlige adfærd i forhold til flugt og forsvar, en hest bider og sparker kun, hvis den er bange eller bliver meget forskrækket. For nogle af vores elever er første sejr at stå ved siden af hesten og røre den. At bevæge sig fra angst for heste til at være helt tæt på kræver, at eleven har udviklet tillid både til hesten, til pædagogen og der er kobling mellem elev og hest og til sig selv og egne evner, og til at vurdere hestens adfærd. At gennemgå den udvikling som elev, giver et "boost" til selvtilliden. *Fortsættes.*

Det Fælles Tredje

Næste skridt er at gå en tur med hesten. Og det ultimative er at eleven sætter sig op på hesten, hvilket igen kræver tillid til både hest, pædagog og egne evner.

Vores dyr lever i flokke og dyrene har interne sociale samspil, interaktioner og hierarkier. At observere dyrene med eleverne sætter ofte refleksioner og associationer i gang hos eleven i forhold til samspil, de selv har været i med venner og familie. Her har pædagogen også en særlig rolle i forhold til at omsætte observationerne, og støtte eleven i sine refleksioner og på den måde opstår der nye perspektiver for eleven, som derved får nye forståelser om samspil og dynamikker mellem mennesker.

Skurvogn og fodermester

Af Viktor Træholt, lærer i Naturklassen

I Naturklassen har vi 6 drenge i 7-11 års alderen. Det er en dejlig aldersgruppe da vi har en god chance for at forberede vores børn i Naturklassen på et mere almindeligt liv efter 2-3 år på Roskilde Friskole, hvor vi bruger pædagogikken "Det Fælles Tredje".

Vi arbejder på, at vi kan udslove de fleste børn fra Naturklassen til folkeskolen efter vores forløb.

Det første år kalder vi for et "Livtag": For barnet i Naturklassen er det der, hvor barnet åbner op og opdager sine evner og sine omgivelser og får dannet relationer til sine lærere og klassekammerater gennem det fælles tredje. Der tages livtag med de problemer som barnet er kommet til skolen med.

Det andet år kalder vi for et "Favntag": For barnet i Naturklassen er det der, hvor der er øjenkontakt, tillid og hvor systemer er oparbejdet og kan bygges videre på. Nu kan der langsomt skrues op for kravene til nogle ofte krav-afvisende børn. Her begynder også en pædagogik, hvor eleverne – sammen i gruppen – opnår gode ting, når de har nået et mål.

Det tredje år kalder vi for et "Gentag": Her gøres eleverne klar til udsugning til andre skoletilbud og til at lære at mestre de daglige gøremål, lektioner og ansvarsområder i undervisningen, pasning af vores dyr mv..

Hvordan bruger jeg det Fælles Tredje?

Jeg har gang i et byggeprojekt med mine tre drenge. Hver tirsdag trækker vi i arbejdstøjet, og så går vi ned til vores skurvogn. Den skal blive til en sauna. Skurvognens indmad har vi smidt ud – skillevægge, toilet mm – det har vi brækket op. Nu skal vi til at måle op. Hvor mange kvadratmeter linoleum skal vi bruge til gulvet? Hvor mange rockuld-måtter skal vi bruge til isolering? Hvilke plader er gode og kan tåle vand.

Børnene får også idéer mens vi arbejder. Vi snakker om, at vi vil sælge saftevand og frugt til saunagæsterne. Vi bestemmer at købe nogle klapborde, parasoller og stole, vi kan have i vognen og stille frem. Skurvognen bliver nemlig mobil. Vi kan køre med den ligesom en trailer og lave saunagus nede ved vandet.

Det, som det Fælles Tredje kan, er at gøre os ligeværdige i processen. Vi er ikke ligestillede, for jeg, som pædagog har erfaringerne og overblikket. Men sammen udvikler vi projektet. Her går faget matematik og håndværk og design op i en højre enhed med det fælles mål, som vi sammen går efter.

Dyrene som vores Fælles Tredje

Vi skal til at besøge dyrene jævnligt, og Sarah vil gerne have, at vi fodrer dem. Til dette har vi udviklet et Fodermesterdiplom, som hver elev skal arbejde på at få. Hente hø til hestene. Hente grønt madaffald fra køkkenet til grisene og foder til fårene.

Når eleven har taget sine kryds, får han Fodermesterdiplomet og en Fodermesterkasket.

Nyt hus til fårene

Hønsfodring

Skolerne i Boserup støtter op om FN's 17 verdensmål 2015–2030:

Flygtninge i Boserup

Krigen i Ukraine har medført en humanitær krise i landet, hvor et stort antal mennesker er på flugt fra krigen i deres hjemland.

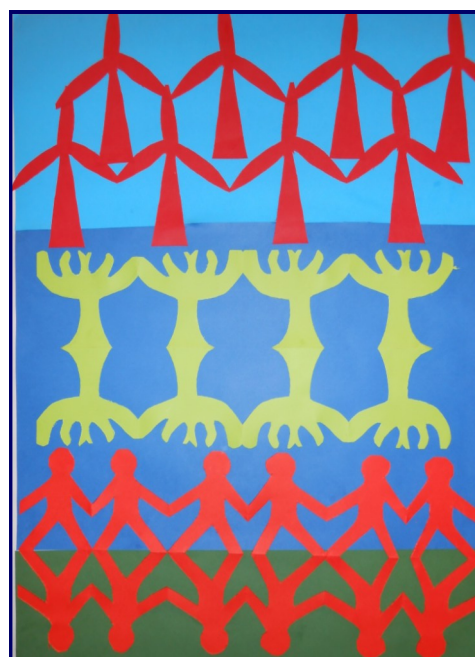
Ifølge de seneste tal fra FN har 1,5 millioner krigsflygtninge fra Ukraine forladt landet siden den russiske invasion.

Roskilde Kommune er klar til at tage flygtninge og forventer blandt andet at kunne huse en del ukrainske flygtninge på Sct. Hans. Også på Boserup har vi udmeldt, at vi kan huse 35 flygtninge - især kvinder med børn. Vi har gjort 1. sal i B-bygningen klar til snarlig indflytning.

Modsatninger i vores klasse

En er lille – en er stor
Men her i klassen gør det ikke spor
Nogle er tynde, nogle er tykke
Men den slags ting blæser vi et stykke
Nogle er lave og andre er høje
Det forhindrer os ikke i at støje
To er mørke, resten er lyse
Men ingen af os lader os kyse
Dansk og matematik lærer vi faktisk
Og så er vi alle gode til praktisk
Sommetider slås vi som fjender
Men i det faktiske er vi venner
Og vi er vilde med at spille og pille
og drille og kilde og ikke sidde stille
Ja, vores lærer kan være streng,
Men sommetider er han selv som en dreng
Vi er ikke altid de bedste børn,
men den bedste klasse – det er vi, for Sør´n!

Spørgsmål

Hvorfor stiller man spørgsmål??
Fordi man er nysgerrig
Fordi man vil have svar.
Fordi man bliver klogere af det
Og dog!
Hvis man får et forkert svar
Kan man måske gå hen og blive dum.

Kalender for foråret på Boserup:

Uge 11	Studietur Fremtidsklassen
21.—25. marts	Nationale tests
24. marts	Lalandiaturlæreren i alle klasser
4.—8. april	Besøg af sundhedsplejersken i alle klasser
11.—18 april	Påskeferie
21. april	Fremtidsklasse og STU fri til frokost
28. april	Krea-klasse og Naturklasse fri til frokost
Uge 19	Studietur STU
22. maj	Forårskoncert i Holstebro
28. maj	Byggedag (bemærk byggedag flyttet fra marts)

Stedet med de mange talenter.